

Samen werken aan toekomstbestendig mountainbiken

een kans voor terreinbeheerders, landgoedeigenaren en overheden

ntfu
nederlandse wielersportbond

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
2.	Waarom deze toolbox	3
2.1	Voor wie is deze toolbox?	4
2.2	Meerwaarde voor landgoedeigenaren en TBO's.....	4
3.	De basis: fietstypes en gebruikersgroepen.....	5
3.1	De basis: digitale toegankelijkheid.....	5
3.2	De basis: fysieke toegankelijkheid bebording	6
3.3	De basis: classificatie	6
4.	Stappenplan: van idee naar route	7
	Stap 1: inventarisatie.....	7
	Stap 2: stakeholders betrekken.....	8
	Stap 3: visie en doelen.....	8
	Stap 4 : tracékeuze	8
	<i>Van plan naar uitvoering</i>	10
	Stap 5: juridische en organisatorische afspraken	12
	Stap 6: financiering.....	12
	Stap 7: organisatie & afspraken.....	13
5.	Communicatie en gedragssturing.....	13
6.	Monitoring en evaluatie.....	13
7.	Tot slot.....	13

Colofon

Samen werken aan toekomstbestendig mountainbiken is een uitgave van wielersportbond NTFU. Alle opgenomen informatie is eigendom van de NTFU, tenzij anders vermeld. Overnemen van inhoud, geheel of gedeeltelijk, is toegestaan mits met bronvermelding.

Vragen

Heb je vragen of opmerkingen over dit document? Laat het weten via belangenbehartiging@ntfu.nl.

Redactie: Marina van Dijk, Troy Corsen

Beeld: Tjemme Stegenga, Ard Krikke

Vrijwaring

De NTFU heeft de grootst mogelijk zorg besteed aan de samenstelling van dit document. Desondanks accepteren wij geen aansprakelijkheid voor eventuele onjuistheden in de informatie, nog voor schade, overlast of ongemak dan wel andersoortige gevolgen die voortvloeien uit of samenhangen met het gebruik van de informatie.

1. Inleiding

Steeds meer mensen zoeken ontspanning en avontuur in het buitengebied; te voet, te paard en steeds vaker ook op de fiets. Mountainbikers vormen een groeiende groep recreanten die op zoek zijn naar uitdaging én beleving in het landschap. Dit biedt kansen voor natuurbeheerders, landgoedeigenaren en andere terreinbeheerders: goed ingerichte en beheerde routenetwerken zorgen niet alleen voor meer rust en veiligheid in het gebied, maar kunnen ook bijdragen aan draagvlak, inkomsten en natuurbehoud.

Tegelijkertijd vraagt deze ontwikkeling om zorgvuldige afstemming. Verschillende vormen van recreatief gebruik komen samen op dezelfde paden en in dezelfde gebieden, elk met eigen dynamiek en verantwoordelijkheden. Terreineigenaren spelen hierin een sleutelrol: zij bewaken de balans tussen toegankelijkheid, veiligheid en bescherming van natuurwaarden, en maken daarin voortdurend afwegingen. In sommige situaties wordt gekozen voor het (tijdelijk) beperken van toegang tot paden om die balans te behouden.

Begrijpelijk, maar daarmee verdwijnen de onderliggende problemen niet. Juist daarom is het belangrijk om samen te werken aan structurele oplossingen, met oog voor alle gebruikers, natuur én voor de belangen van de terreineigenaar.

Met deze toolbox bieden we praktische handvatten, inspiratie en voorbeelden voor iedereen die overweegt een mountainbikeroute aan te leggen, te verleggen of beter te beheren. We willen daarmee beheerders helpen om te bouwen aan een positief, duurzaam en goed georganiseerd recreatief routenetwerk met oog voor de natuur.

Denk mee, doe mee, en ontdek hoe fietsrecreatie juist een waardevolle bijdrage kan leveren aan het beheer, behoud én de beleving van jouw terrein. Door vanuit gedeelde verantwoordelijkheid te bouwen aan een optimale natuurervaring versterken we het draagvlak en daarmee de duurzame bescherming van het landschap dat ons verbindt.

2. Waarom deze toolbox

Deze toolbox ondersteunt beheerders, beleidsmakers en overheidsinstanties bij het ontwikkelen, versterken of toekomstbestendig inrichten van mountainbikeroutes. Tevens biedt het houvast in gebieden waar verschillende vormen van recreatief gebruik samenkomen en waar heldere keuzes bijdragen aan overzicht, veiligheid en kwaliteit van de leefomgeving.

Door kennis te bundelen, praktijkvoorbeelden te delen en concrete handvatten aan te reiken, helpt de toolbox om richting te geven aan goed gebruik en goed beheer. De nadruk ligt op samenwerking, gedeeld eigenaarschap en het bouwen aan duurzame oplossingen die werken voor gebruikers, natuur én terreinbeheerder.

2.1 Voor wie is deze toolbox?

Deze toolbox ondersteunt overheden, terreinbeheerders (TBO's) en particuliere landgoedeigenaren bij het opzetten, verleggen of verbeteren van mountainbikeroutes, omdat ze:

- Benaderd worden door mountainbike- of gravelgroepen
- Zelf overwegen hun terrein (deels) open te stellen
- Zoeken naar een balans tussen recreatie en natuurbeheer
- Sturing willen geven aan fietsgebruik
- Zoeken naar een geoptimaliseerde openstelling

De fietssport levert een belangrijke bijdrage aan bewegen in Nederland.

In 2025 kent ons land bijna 1.6 miljoen* sportieve fietsers, waaronder circa 650.000 actieve mountainbikers (40%).

15% (ongeveer 250.000 fietssporters) doet ook aan gravelbiken.

*Wielersportmonitor 2025 IPSOS
Meer cijfers raadplegen? Bekijk dan de [factsheet](#).

2.2 Meerwaarde voor landgoedeigenaren en TBO's

Goed ingerichte fietsvoorzieningen kunnen bijdragen aan natuurbehoud, doordat de recreatiedruk beter gestuurd kan worden. Voor landgoedeigenaren kunnen routes bijdragen aan inkomsten of maatschappelijke waardering, en voor gebruikers zorgen ze voor een prettige, veilige ervaring. Kortom: als de randvoorwaarden kloppen, biedt fietsen kansen voor alle betrokkenen:

- Potentiële economische voordelen
- Bijdrage aan lokale gemeenschap
- Ondersteuning bij terreinbeheer
- Mogelijke subsidies en financiering
- Positieve pr en maatschappelijke waardering

3. De basis: fietstypes en gebruikersgroepen

Het goed inrichten van een fietsvriendelijk gebied begint bij inzicht in de verschillende soorten fietsers en hun gedrag, verwachtingen en behoeften. Niet elke fietser gebruikt hetzelfde pad op dezelfde manier. Verschillende typen gebruikers vragen om verschillende omgangsvormen, routestructuren en communicatie.

Mountainbiken

Mountainbikers zoeken technische uitdaging: slingerende singletracks, hoogteverschil, bochten, natuurlijke hindernissen. Ze maken bij voorkeur gebruik van speciaal ingerichte routes die fysiek gescheiden zijn van wandelaars en ruiters. Als er geen duidelijke routes zijn, ontstaan sneller spontane paadjes (erosie) en conflicten. Een deel van de mountainbikers fietst bij voorkeur over minder technische en bredere paden. Denk aan ouders met jonge kinderen of verenigingen die specifieke trainingen afwerken.

Gravelbiken

Gravelaars (gravelbikers) vormen een nieuwe doelgroep: sportieve fietsers die lange tochten maken over brede, halfverharde paden. Ze rijden doorgaans in kleine groepjes of alleen, en zijn minder routegebonden dan MTB'ers. Gravelaars zoeken rust, landschap en ritme, en combineren vaak verharde met onverharde wegen. Hierdoor komen ze ook op plekken waar dit soms niet gewenst is.

Toerfietsers en e-bikes

Traditionele toerfietsers en gebruikers van e-bikes maken vooral gebruik van reguliere fietspaden, maar ook zij kijken soms uit naar bredere zandwegen of autoluwe landwegen -veelal wanneer deze onderdeel uitmaken van het knooppuntennetwerk. De e-bike zorgt voor een nieuwe dynamiek: grotere actieradius, hogere snelheden, en gebruikers die minder ervaring hebben met snelheidsverschillen of verkeersveiligheid.

3.1 De basis: digitale toegankelijkheid

In sommige gebieden ontstaan spanningen omdat onduidelijk is welk gebruik waar is toegestaan. Gebrek aan actuele informatie over de toegankelijkheid zorgt ervoor dat fietsers onbedoeld paden gebruiken waar dat niet mag, wat kan leiden tot verstoring van natuur en frustratie bij andere gebruikers.

Om dit te verbeteren brachten NTFU, KWbN en komoot in 2025 in kaart waar fietsen in de natuur wél en niet mag. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer steunen dit initiatief en stellen hun data beschikbaar. Deze gegevens zijn verwerkt in OpenStreetMap (OSM), een open, wereldwijd platform voor kaartgegevens dat de basis vormt voor routeplatforms zoals Strava en komoot.

In veel andere gebieden is informatie over toegestane en verboden paden niet altijd volledig of up-to-date. Veel recreanten vertrouwen op platforms als komoot en gaan ervan uit dat de gegevens kloppen. Als terreineigenaar kun je zelf toegankelijkheid digitaal ontsluiten via openstreetmap.org.

Vraag ondersteuning bij de NTFU (belangenbehartiging@ntfu.nl) als je hulp wilt bij het invoeren of aanpassen van data.

3.2 De basis: fysieke toegankelijkheid bebording

Goede bebording is een eenvoudig maar cruciaal middel om in het veld duidelijkheid te scheppen voor alle bezoekers. Met heldere, goed zichtbare borden op strategische plekken laat je direct zien waar fietsen is toegestaan en welke regels er gelden.

Praktische tips:

- Plaats borden bij ingangen, kruispunten en overgangspunten tussen toegestane en niet-toegestane gebieden.
- Gebruik eenduidige pictogrammen en korte teksten, zodat ook internationale bezoekers de boodschap begrijpen.
- Vermeld naast regels ook positieve informatie, zoals route-aanwijzingen of tips voor verantwoord gebruik.
- Zorg voor duurzaam en weerbestendig materiaal, passend bij de omgeving.
- Controleer en onderhoud de bebording regelmatig om beschadiging, verwerking of verouderde informatie te voorkomen.

Heldere fysieke toegankelijkheid via bebording vormt samen met digitale toegankelijkheid de basis voor goed beheer van routes en paden. Raadpleeg hiervoor de speciale [bebordingsgids](#).

3.3 De basis: classificatie

Voor mountainbikeroutes in Nederland biedt de NTFU het classificatiesysteem aan. Net als op de skipistes, geeft een kleur aan hoe moeilijk de mountainbikeroute is: groen (makkelijk), blauw (gemiddeld), rood (moeilijk) en zwart (zeer moeilijk). Door een route te laten classificeren, wordt het moeilijkheidsniveau objectief bepaald door een onafhankelijke inspecteur. Voordelen van classificatie voor terreineigenaren:

Veiligheid en aansprakelijkheid

Door duidelijke classificatie weten gebruikers wat ze kunnen verwachten en kunnen ze een bewuste keuze maken. Dit verkleint de kans op ongevallen doordat fietsers routes kiezen die bij hun niveau passen. Een heldere classificatie toont aan dat je als beheerder zorgvuldig bent omgegaan met risico's.

Betere spreiding van gebruikers

Classificatie helpt bij het sturen van recreatiedruk. Beginners zullen vooral groene routes kiezen, terwijl ervaren mountainbikers naar rode of zwarte routes gaan. Dit voorkomt opeenhoping op populaire routes en beschermt kwetsbare gebieden.

Professionele uitstraling

Een geclassificeerde route straalt professionaliteit uit en verhoogt de waardering bij gebruikers. Het laat zien dat je investeert in kwaliteit en gebruiksvriendelijkheid, wat bijdraagt aan een positief imago.

Aansluiting op netwerken

Geclassificeerde routes sluiten beter aan op regionale en landelijke routenetwerken. Dit vergroot de aantrekkelijkheid voor toeristen en kan bijdragen aan economische spin-off.

Het classificatieproces

De NTFU schakelt een onafhankelijke inspecteur in die de route bezoekt en beoordeelt aan de hand van vastgestelde criteria. Na classificatie ontvang je de bijbehorende bewegwijzering met de juiste kleurcode. Een classificatie is vijf jaar geldig en moet daarna opnieuw worden beoordeeld.

Wil je jouw mountainbikeroute(s) laten classificeren of wil je meer weten over het kleurcodesysteem? De NTFU (belangenbehartiging@ntfu.nl) helpt je daar graag bij.

4. Stappenplan: van idee naar route

Het ontwikkelen van een mountainbikeroute vraagt om een doordachte aanpak. Het gaat niet alleen om het neerleggen van een mooi tracé, maar ook om het borgen van natuurwaarden, het betrekken van belanghebbenden en het creëren van draagvlak. Onderstaande stappen helpen beheerders en eigenaren om gestructureerd te werk te gaan en problemen achteraf te voorkomen.

STAP 1: INVENTARISATIE

Een goed begin is het in kaart brengen van de huidige situatie. Welke paden en routes zijn er al? Wat is er juridisch mogelijk? Waar liggen de knelpunten en kansen? Dit kan met behulp van een terreinverkenning en bestaande kaarten.

Praktische inventarisatie:

- Wat zijn je wensen als eigenaar/beheerder?
- Welke gebruikersgroepen zijn actief op je terrein? (NTFU beschikt over bruikbare data; neem gerust contact op via belangenbehartiging@ntfu.nl)
- Leg bestaande paden en routes vast (ook ongebruikelijke of ongewenste sporen)
- Breng eigendomsgrenzen, beheerafspraken en toegangsrechten in beeld
- Noteer kwetsbare natuurwaarden, broedgebieden en cultuurhistorische elementen
- Identificeer drukke plekken waar gebruikers elkaar nu al in de weg zitten

Wettelijk kader checken:

- Raadpleeg gemeentelijke bestemmingsplannen voor toegestane activiteiten
- Bekijk provinciale en gemeentelijke beheerplannen, groenvisies en recreatiebeleid
- Controleer of het plangebied in of nabij Natura 2000-gebieden ligt (extra zorgvuldigheid vereist)
- Inventariseer welke vergunningen nodig zijn
- Let op: Natura 2000-gebieden vereisen voortoets en extra onderzoek
- In de meeste gevallen is een natuurtoets vereist

STAP 2: STAKEHOLDERS BETREKKEN

Het succes van een route staat of valt met draagvlak. Betrek vanaf het begin alle partijen die invloed hebben of geraakt worden. Denk hierbij aan:

- (Aangrenzende) TBO's en particuliere landgoederen
- Fietsverenigingen en -clubs (NTFU)
- Gemeenten en provincies (vergunningen, financiering)
- Andere gebruikersgroepen zoals wandelaars (KWBN), ruiters (KNHS) en buurtbewoners.

Tip: zet een werkgroep op en organiseer in deze fase al een eerste bijeenkomst om wensen en zorgen op tafel te krijgen.

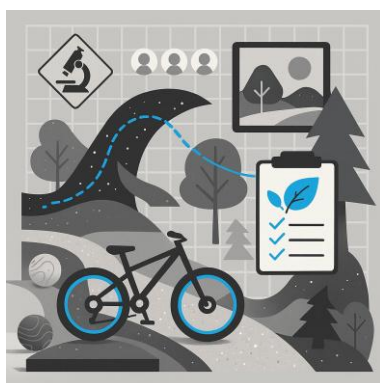
Let op: Alleen een juridische entiteit (vereniging of stichting) kan subsidies werven, vergunningen aanvragen en overeenkomsten ondertekenen. Zorg dus voor een goede organisatievorm.

STAP 3: VISIE EN DOELEN

Formuleer samen met de belangrijkste stakeholders een heldere visie: waarom komt deze route er, en wat wil je ermee bereiken? Een duidelijke koers voorkomt discussies in latere fases.

Voorbeelden van doelen:

- Recreatiedruk spreiden en kwetsbare zones ontzien
- Een aantrekkelijk sportief aanbod creëren
- Extra inkomsten genereren voor beheer
- Sociale veiligheid en gebruiksvriendelijkheid vergroten

STAP 4: TRACÉKEUZE

De keuze van het tracé is cruciaal. Het bepaalt niet alleen de beleving voor de fietser, maar ook de impact op natuur en andere gebruikers.

- Gebruik waar mogelijk bestaande paden
- Vermijd kwetsbare zones (broedgebieden, natte natuur, erosiegevoelige hellingen).
- Zorg voor logische aansluiting op bestaande netwerken (fietsknooppunten, MTB-routes).
- Houd rekening met zichtlijnen, veiligheid bij kruisingen en ontsluiting voor hulpdiensten.
- Overweeg zonering: rustgebieden versus sportieve zones.

Ecologie en natuurbeheer

Een zorgvuldig ingerichte route draagt niet alleen bij aan recreatie, maar ook aan het behoud van natuurwaarden. Onzorgvuldige natuurtoetsing kan echter leiden tot juridische procedures, negatieve publiciteit en zelfs sluiting van routes. In het verleden hebben meerdere voorbeelden (zoals de rechtszaken rond Schoorl en het Rijk van Nijmegen, en het handhavingsverzoek op de Veluwe) laten zien dat een gebrek aan ecologische onderbouwing routes kwetsbaar maakt.

Voor terreinbeheerders en TBO's is het daarom essentieel om vanaf het begin ecologen te betrekken en natuurwaarden zorgvuldig te laten onderzoeken. Denk aan broedvogels, kwetsbare habitats en de impact van recreatiedruk op flora en fauna. Een robuuste natuurtoets voorkomt niet alleen juridische risico's, maar laat ook zien dat recreatie en natuurbeheer hand in hand kunnen gaan.

Belangrijk is om transparant te communiceren over de ecologische afwegingen die zijn gemaakt. Dit vergroot het draagvlak bij omwonenden, gebruikers en maatschappelijke organisaties, en versterkt het imago van de route als duurzaam en toekomstbestendig.

Voor de daadwerkelijke aanleg van een mountainbikeroute is specialistische kennis essentieel. Een ervaren routebouwer adviseert bij planning, ontwerp en aanleg, en zorgt dat het project voldoet aan relevante wetgeving zoals de Omgevingswet en Wet natuurbescherming.

Van plan naar uitvoering

Zodra het ontwerp definitief is, de benodigde vergunningen zijn verleend en de financiering is geregeld kan het plan in uitvoering. Houd daarbij rekening met kwetsbare periodes voor de natuur, zoals het broedseizoen, waarin werkzaamheden niet zijn toegestaan.

Professionele uitvoering

Voor de uitvoering is bijna altijd gespecialiseerde ondersteuning nodig. Een ervaren professional kan adviseren over planning, materiaalkeuze en uitvoering, en zorgt dat het ontwerp aansluit bij de omgeving én voldoet aan de geldende wet- en regelgeving (Omgevingswet, Wet natuurbescherming, enzovoort). In Nederland zijn diverse routebouwers actief die niet alleen de aanleg, maar ook de projectbegeleiding kunnen verzorgen. Dit biedt zekerheid dat het werk efficiënt, veilig en volgens de juiste procedures wordt uitgevoerd.

In willekeurige volgorde:

- [Velosolutions](#)
- [Tracks & Trails](#)
- [The Trail Company](#) (professioneel onderhoud)
- [The Pump Factory](#)
- [iCycle](#)

Werkwijze bij aanleg:

- Uitvlaggen: De routebouwer markeert het definitieve tracé voordat werkzaamheden beginnen
- Ruimte maken: Snoeien en vrijmaken van vegetatie, vaak samen met vrijwilligers
- Afgraven: Professionele aanleg van het pad met gespecialiseerde machines
- Afwerken: Aanbrengen van toplaag, technical trail features en waterafvoer

Je kunt kiezen voor volledige professionele uitvoering of een combinatie waarbij vrijwilligers ondersteunen onder professionele begeleiding. De tweede optie bespaart kosten en vergroot betrokkenheid.

Bebording en bewegwijzering

Pas wanneer de route volledig klaar en vrijgegeven is, plaats je de bebording. Nederlandse mountainbikeroutes gebruiken een gestandaardiseerd systeem voor herkenbaarheid en veiligheid. Deze zijn terug te vinden in de [bebordingsgids](#).

Belangrijke principes:

- (Bijna) alle routes zijn eenrichtingsverkeer - dit verhoogt de veiligheid aanzienlijk
- Plaats borden ruim voor bochten zodat gebruikers kunnen reageren
- Zorg voor continuïteit: regelmatige afstanden tussen bewegwijzeringsborden
- Bij startplaatsen: informatie over toegangsregels, routegegevens en gedragscode

Materialen: Gebruik bij voorkeur routepalen van duurzaam hout zoals kastanje, robinia of inlandse eik. FSC- of PEFC-gecertificeerde palen garanderen duurzaam bosbeheer.

Beheer en onderhoud

Vrijwilligers bij trailcrews en mountainbikeverenigingen spelen een belangrijke rol bij het aanleggen en onderhouden van mountainbikeroutes. Het groot onderhoud en de aanleg is de verantwoordelijkheid van de terreineigenaar. Het afwerken van de aangelegde trail en de meeste onderhoudswerkzaamheden kunnen – in overeenstemming – door vrijwilligers worden uitgevoerd.

Onderhoudsrichtlijnen

Veel voorkomende werkzaamheden aan mountainbikeroutes zijn:

- Blad harken
- Waterreservoirs aanleggen en onderhouden
- Geul-, kuil- en spoorvorming egaliseren
- Olifantenpaadjes blokkeren
- Modderstroken verbeteren
- Mul zand en mulle afdalingen aanpakken
- Bochten en bermrepareren

Hoe je dit onderhoud precies uitvoert, staat uitvoerig beschreven in de [onderhoudsrichtlijn](#). Het onderhoud aan de mountainbikeroute gebeurt altijd in goed overleg met de terreineigenaar en de vrijwilligers.

Inspectie en monitoring

Een goed onderhouden route vraagt om structurele controle. Door regelmatige inspecties uit te voeren, signaleer je tijdig veranderingen of problemen en kun je noodzakelijke maatregelen treffen. Laat deze inspecties uitvoeren door iemand met kennis van zaken, bijvoorbeeld een vrijwillige routecoördinator of een professional. Inspectiefrequentie: voer minimaal maandelijks inspecties uit van:

- Hoofd-, aanrij- en verbindingroutes
- Parallele paden en omleidingen
- Bebording en bewegwijzering
- Technische passages en risicovolle situaties

Gebruik hiervoor een inspectieformulier en leg de bevindingen vast in een rapportage. Dit geeft inzicht in het routeonderhoud en vormt onderdeel van het risicomanagement.

Samenwerking met vrijwilligers

Nederland telt meer dan 2.750 vrijwilligers die jaarlijks ruim 105.500 uur investeren in het onderhoud van mountainbikeroutes. Deze trailcrews zijn essentieel voor kwalitatief goede en duurzame routes. Als beheerder kun je deze vrijwilligers betrekken bij het reguliere onderhoud, terwijl de algehele verantwoordelijkheid bij de terreineigenaar blijft.

Aandachtspunten bij het werken met vrijwilligers:

- Zorg voor veiligheidsinstructies en voorlichting
- Stel persoonlijke beschermingsmiddelen beschikbaar
- Organiseer een inwerkprogramma voor nieuwe vrijwilligers
- Geef instructie over het gebruik van gereedschappen en verantwoord omgaan met de natuur

Veiligheid tijdens onderhoud

Bij onderhoudswerkzaamheden is veiligheid voor zowel vrijwilligers als gebruikers essentieel:

Voor vrijwilligers:

- Behandel routeonderhoud als professioneel terreinwerk
- Zorg voor juist gereedschap en beschermingsmiddelen
- Geef training in het gebruik van machines en gereedschappen

Voor gebruikers:

- Informeer gebruikers ruim van tevoren over geplande werkzaamheden via website en sociale media
- Zet werkgebieden duidelijk af
- Plaats waarschuwingsborden en bewegwijzering voor omleidingsroutes

Onderhoud vastleggen

Het bijhouden van een onderhoudslogboek is belangrijk voor het aantonen van zorgvuldigheid en het volgen

STAP 5: JURIDISCHE EN ORGANISATORISCHE AFSPRAKEN

Voordat de schop de grond in gaat, moeten de afspraken helder zijn. Dit voorkomt misverstanden en aansprakelijkheidsproblemen.

- Leg eigendoms- en gebruiksrechten vast in een overeenkomst
- Maak afspraken over aansprakelijkheid bij ongevallen
- Stel een onderhoudsplan op met verantwoordelijkheden
- Bepaal wie toezicht houdt en wie aanspreekpunt is voor gebruikers
- Borg het onderhoud via een onderhoudsovereenkomst

STAP 6: FINANCIERING

Een route kost geld voor aanleg, bewegwijzering en onderhoud. Denk samen met de werkgroep na over een duurzaam verdienmodel. Maak een inschatting van het benodigde budget. Kijk verder dan alleen de aanlegkosten, maar houdt ook rekening met structureel onderhoud- en beheerkosten.

- Houd er rekening mee dat de aanlegkosten verschillen per route en afhankelijk zijn van de ondergrond.
- Materiaalkosten variëren van € 1,50 tot € 5,- per strekkende meter.
- Daarnaast is het verstandig om jaarlijks € 20,- tot € 40,- per kilometer route te reserveren voor onderhoud.

Dat geld moet ook ergens vandaan komen. Er zijn verschillende mogelijkheden voor de financiering van een mountainbikeroute. Denk aan het NTFU Bosch eBike Systems Trailfund (voor aangesloten organisaties), subsidies via gemeenten en Provincies, sponsoring via (lokale) ondernemers en donaties van mountainbikers zelf via een vrijwillig vignet. [Hier is een overzicht met kosten voor aanleg en onderhoud te downloaden.](#)

Mogelijke bronnen:

- Vignettenverkoop (dag- en jaarkaarten)
- Subsidies van gemeente, provincie of fondsen
- Bijdragen van gebruikersverenigingen
- Vrijwilligers voor aanleg en onderhoud, dit zorgt ook voor een hogere betrokkenheid.
- Commerciële partners (horeca, verhuur)

Een uitgebreid [overzicht van financieringsmogelijkheden vind je hier](#)

Op dit moment verkent de NTFU samen met terreineigenaren en routebureaus de mogelijkheden van een landelijk vignet voor MTB-routes, [lees meer](#)

STAP 7 ORGANISATIE & AFSPRAKEN

De afspraken moeten helder zijn; wie is verantwoordelijk voor onderhoud? Wie spreekt gebruikers aan bij overtredingen? En hoe wordt aansprakelijkheid geregeld bij ongevallen? Het vastleggen van deze afspraken in een overeenkomst voorkomt misverstanden en geeft houvast.

Het aanwijzen van een aanspreekpunt voor gebruikers zorgt voor korte lijnen en snelle oplossingen bij vragen of klachten. Zorg dat dit direct in het proces wordt vastgelegd.

5. Communicatie en gedragssturing

Goede communicatie voorkomt veel problemen en vergroot de waardering voor de route.

- Plaats duidelijke routeborden informatiepanelen en gedragsregels
- Gebruik websites, sociale media en routeapps voor actuele informatie
- Zet in op positieve gedragssturing: waardering tonen voor gewenst gedrag werkt beter dan alleen verbieden
- Informeer ook andere gebruikersgroepen over het waarom en hoe van de route
- Laat de route classificeren (zie hierboven)

6. Monitoring en evaluatie

Na aanleg stopt het werk niet. Regelmatige evaluatie zorgt ervoor dat de route in goede staat blijft en aansluit bij veranderende omstandigheden.

- Verzamel feedback van gebruikers en omwonenden
- Meet effecten op natuur en verstoring?
- Houd effecten van regulering bij (bv via Strava Meteo)
- Pas waar nodig tracé, bewegwijzering of afspraken aan

7. Tot slot

Een pad afsluiten is soms begrijpelijk, maar zelden een duurzame oplossing. Deze toolbox biedt handvatten om wél vooruit te komen, met behoud van natuur, respect voor eigendom én ruimte voor recreatie. Samen maken we het beter: voor de fietser, voor de natuur, voor de eigenaar. Heb je vragen? Neem dan gerust contact op met team belangenbehartiging.